

RAFEL ARNAL

Pam a pam

M Factory Music, 2011

MFM 1

Si la seua contribució a la darrera formació de Carraixet i als diversos projectes d'Aljub i Krama ja havia cridat l'atenció per la seua veu càlida i temperamental, lleument granulosa en la textura i àgil i imaginativa en melismar, el seu primer disc en solitari l'hauria de situar definitivament entre les posicions capdavanteres de la jerarquia cantadora contemporània.

De la mà dels germans Enric, César i Josep Àngel Murillo, que es reparteixen la responsabilitat en la composició, Rafel Arnal ens presenta una aposta in-sòlita que acotxa la seua veu, com més va més ajustada, amb un paisatge sonor construït amb atmosferes electròniques, instruments acústics i percussions orientals i africanes. Un plantejament musical molt més proper als experiments de Nitin Sawhney o Asian Dub Foundation que als procediments reconstructius d'Apa o Miquel Gil, per entendre'ns. I, igualment, amb molta més afinitat amb les introspeccions sonores del *trip hop* que amb les exploracions ran de terra que sol protagonitzar quan s' Krama i Aljub. Amb tots els esmentats, però, comparteix algun tret important del seu ideari artístic: amb uns, la voluntat de ser estrictament contemporani, sense evocacions idealitzades del passat; amb altres, el seu gust pels dibuixos melòdics modals i les estructures complexes, un neguit per fugir del tòpic musical, una inclinació per la vocalitat ornamentada a gola oberta.

Potser el secret del petit miracle que constitueix *Pam a pam* s'amaga en la convivència entre aquest mapa expressiu, el contingut sincer i emotiu de les lletres i l'eficàcia melòdica dels Murillo, un secret que esclata en cançons refulgents com «Túria» —una bellíssima proclama per la diversitat—, «A les palpentes», «Dies de festa» o «Cant de batre» —on confronta la seua veu amb la del gran Apa, en un duel palpitant d'una força abassegadora.

A més, la munió de col·laboradors que hi participa —també hi ha Spyros Kaniaris, Diego López, Abel Garcia, Cristina Martí, la cantant de raï Soraya Kinane, diversos percussionistes africans...— omple de matisos l'espai sonor que, llevat del trencament que introdueix «Desarrelat» i el seu rap desinhibit, manté una notable consistència al llarg de tota l'audició, fins al punt que ningú no diria que ha estat el fruit del treball de quatre persones amb gustos i sensibilitats segurament ben diferents.

No és aquesta l'única contradicció del disc: també l'autor advoca des del títol per la filosofia del pam a pam i en canvi dóna amb ell un salt extraordinari.

J.V.F.